

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5731

เรื่อง ปัญหาवादา (WADA) กับวงการกีฬาไทย
ผู้เรียบเรียง นางสาวนฐมลย์ พงษ์รอรจน์ วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ มกราคม 2565

เมื่อหลายเดือนที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาอันเป็นที่โจษขานกันอย่างกว้างขวางในสังคมขึ้นกับวงการกีฬาของไทย กล่าวคือ นักกีฬาไทยที่ไปแข่งขันยังต่างประเทศไม่สามารถใช้ธงชาติไทยเป็นสัญลักษณ์ในการแข่งขันได้ รวมถึงกรณีนี้นักกีฬาไทยได้เหรียญรางวัลในการแข่งขันก็ไม่สามารถเชิญธงชาติไทยขึ้นสู่ยอดเสาเพื่อเป็นเกียรติในพิธีมอบเหรียญรางวัลในการแข่งขันได้ ทั้งนี้ เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นหลายครั้งหลายหน แต่ที่เกิดขึ้นประเด็นสงสัยเป็นที่ถกเถียงกันในสังคมอย่างกว้างขวาง คือ การที่นักกีฬาแบดมินตันไทยประเภทคู่ผสมชนะเลิศในการแข่งขันแบดมินตันชิงแชมป์โลก ประจำปี ค.ศ. 2021 ณ เมืองฮูเอลบาร์ ประเทศสเปน ซึ่งในพิธีมอบเหรียญรางวัลในการแข่งขันดังกล่าว ผู้จัดการแข่งขันได้เชิญธงซึ่งเขียนด้วยตัวย่อภาษาอังกฤษว่า BAT ซึ่งหมายถึงสมาคมกีฬาแบดมินตันแห่งประเทศไทย (Badminton Association of Thailand) ขึ้นสู่ยอดเสาแทนที่จะเป็นธงชาติไทยตามที่เคยเป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติ

วันนี้ จะมาขออนธิบายเหตุผลในกรณีที่เกิดขึ้น

वादา (WADA) คือ องค์กรต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก หรือ World Anti-Doping Agency เป็นองค์กรอิสระที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการใช้สารกระตุ้นต้องห้ามทางกีฬา เดิมมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ แต่ปัจจุบันสำนักงานใหญ่ของवादาได้ย้ายมาอยู่ ณ ประเทศแคนาดา วาดาจัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1999 ตามมติของที่ประชุม IOC (International Olympic Committee) หรือ คณะกรรมการโอลิมปิกสากล สืบเนื่องจาก IOC ตรวจพบนักกีฬาที่ใช้สารกระตุ้นต้องห้ามในการแข่งขันเรื่อยมานับตั้งแต่การแข่งขันโอลิมปิกฤดูร้อนที่กรุงมิวนิกเมื่อปี ค.ศ. 1972 ต่อมาตำรวจฝรั่งเศสได้ตรวจพบและจับกุมนักกีฬาและเครือข่ายจำนวนมากที่ใช้สารกระตุ้นต้องห้ามในการแข่งขันจักรยานทางไกล (Tour de France) เมื่อปี ค.ศ. 1998 จึงทำให้วงการกีฬาตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการใช้สารกระตุ้นต้องห้ามในวงการกีฬา IOC จึงได้จัดประชุมและมีมติให้จัดตั้งองค์กรवादา (WADA) ขึ้นเพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าว

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬาไทย คือ วาดาได้ออกกฎการต่อต้านสารกระตุ้นโลกล่าสุดประจำปี ค.ศ. 2021 ในข้อ 43 ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎการต่อต้านสารกระตุ้นโลกของवादา เมื่อปี ค.ศ. 2015 ในข้อ 20.5 เรื่อง บทบาทและความรับผิดชอบขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการใช้สารกระตุ้นต้องห้ามของประเทศต่าง ๆ ซึ่งवादากำหนดให้มีคุณสมบัติคือต้องเป็นองค์กรอิสระไม่เกี่ยวข้องกับรัฐ องค์กร

หรือบุคลากรที่ดูแลเรื่องการกีฬา สมาคม นักกีฬา หรือเจ้าหน้าที่การกีฬาของประเทศนั้น ๆ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 ของไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้บัญญัติให้หน่วยงานที่กำกับดูแลในเรื่องการควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬาของประเทศไทยมีสำนักงานขึ้นอยู่กับการกีฬาแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งปลัดกระทรวงอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งว่าดาเห็นว่าขัดกับกฎการต่อต้านสารกระตุ้นโลกของว่าดา ประจำปี ค.ศ. 2021 ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น เมื่อว่าดาเห็นว่ากฎหมายภายในของประเทศไทยไม่สอดคล้องกับกฎของว่าดาที่บัญญัติขึ้นใหม่ จึงมีมติลงโทษประเทศไทย เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2564 จำนวน 4 ข้อ คือ 1) ไม่สามารถจัดกีฬานานาชาติระดับภูมิภาค ระดับทวีป และระดับโลก 2) ห้ามใช้ธงชาติไทย เพลงชาติไทย ในกีฬาระดับภูมิภาค ระดับทวีป และระดับโลก ยกเว้นโอลิมปิก และพาราลิมปิกเกมส์ 3) ไม่สามารถรับสิทธิพิเศษใด ๆ จากว่าดา รวมถึงไม่สามารถร่วมกิจกรรมใด ๆ ที่จัดโดยว่าดาหรือที่ว่าดามีส่วนเกี่ยวข้องและ 4) ตัวแทนจากประเทศไทยไม่สามารถร่วมเป็นสมาชิกในคณะกรรมการใด ๆ ของว่าดา จึงทำให้เกิดเป็นประเด็นสงสัยเป็นที่ถกเถียงกันในสังคมอย่างกว้างขวาง ดังที่ได้กล่าวข้างต้น

ซึ่งในเรื่องดังกล่าวการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) ชี้แจงว่าไทยไม่เคยบกพร่องการตรวจสอบและควบคุมการใช้สารกระตุ้นในนักกีฬา เพียงแต่ข้อกำหนดในพระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 ไม่สอดคล้องกับกฎการต่อต้านสารกระตุ้นโลกของว่าดา ประจำปี ค.ศ. 2021 ที่กำหนดให้นักกีฬาสามารถตรวจสารกระตุ้นได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่กฎหมายของประเทศไทยกำหนดให้นักกีฬาสามารถตรวจสารกระตุ้นในระหว่างเวลาทำการ และผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ประเทศไทยพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตลอด ซึ่งกรณีของไทยแตกต่างจากอินโดนีเซีย และเกาหลีเหนือที่โดนแบนจากการที่ไม่ได้ตรวจสอบและควบคุมการใช้สารกระตุ้นต้องห้ามในนักกีฬา แนวทางการแก้ไขปัญหาของไทย คือ จะมีการตราพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) ให้สอดคล้องกับเรื่องดังกล่าว และนำเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปกฎหมายโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป ส่วนการแยกออกเป็นองค์กรอิสระนั้นแน่นอนว่าจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของการกีฬาแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพราะจะต้องมีการจัดตั้งองค์กรอิสระขึ้นมาใหม่ ซึ่งย่อมรวมถึงเรื่องบุคลากรและเงินสนับสนุนด้วย

ล่าสุด คณะรัฐมนตรีได้ออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 พ.ศ. 2564 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2564 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งต้องคอยดูกันต่อไปว่าทางว่าดาจะมีความเห็นต่อการแก้ไขกฎหมายในเรื่องดังกล่าวของประเทศไทยอย่างไร และจะออกมาตรการยกเลิกการลงโทษแก่วงการกีฬาของประเทศไทยหรือไม่

บรรณานุกรม

- “ผู้ว่าการ กทท. เร่งแก้ปัญหาที่ WADA ออกแถลงการณ์แบนไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา ระดับสากลเป็นเวลา 1 ปี”, (8 ตุลาคม 2564). **The Standard**, สืบค้น 27 ธันวาคม 2564 จาก <https://thestandard.co/wada-banned-thailand/>
- “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 พ.ศ. 2564” (30 ธันวาคม 2564). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 138 ตอนที่ 89 ก, น. 1.
- “พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555”. (9 มกราคม 2556). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 130 ตอนที่ 2 ก, น. 10.
- “2021 World Anti-Doping Code and International Standard Framework Development and Implementation Guide for Stakeholders”. **The World Anti-Doping Agency**. Retrieved 24 December 2021 from <https://www.wada-ama.org/>
- “Doping-North Korea, Thailand, Indonesia ruled non-compliant by WADA”, (8 October 2021). **Reuters**, Retrieved 24 December 2021 from <https://www.reuters.com/article/idUSL1N2R32MU>
- “NADOs of Indonesia, Thailand and North Korea confirmed as non-compliant with World Anti-Doping Code”. (8 October 2021). **The Insidethegames.biz** Retrieved 24 December 2021 from <https://www.insidethegames.biz/articles/1113952/wada-sanction-three-nados>